

Turso

Toimenpiteet telakalla Isnäsissä

Vuosi sitten syksyllä tehdyt tavoitteet *Turson* Isnäsissä tehtävistä korjauksista saatiin pääosin toteutettua. Poikkeuksena oli lähinnä se, ettei aluksen telakointia voitu suorittaa viranomaisten määräyksen takia Isnäsissä, joten telakointi tapahtui myöhemmin Suomenlinnassa.

Kuten useimmiten käy vanhan korjaamisessa, niin *Tursonkin* osalta korjaus- ja entisöintityöt osoittautuivat paljon ennakoitua suuremmiksi. Tosin ainahan vanhan aluksen korjaamisessa on yllätyksiin varauduttava. Eräät aikaa ja kustannuksia aiheuttaneet yllätykset löytyivät hyttien ja muiden sisätilojen purkutöiden yhteydessä. Aikojen saatossa aluksen sisätilojen lattiat oli uusittu ja se oli tehty valamalla paksu betonikerros vanhan lattian päälle. Samalla oli tukittu veden poistumisreitit. Kosteus pääsi rauhasmaahan, ja rauta oli osittain hävinnyt betonin alta kokonaan. Myös seinien alareunoissa oli ruostuneita aukkoja. Vaurioiden korjaaminen oli hankalaa mutta välttämätöntä.

Myös kattorakenteet oli korjattu rakentamalla uusi katto vanhan päälle. Vanha katto korjattiin ja hyttien seinät osin hiek-

pesteiin ja pohjamaalattiin. Yläpartaat uusittiin kokonaan, komentosilta levennettiin alkuperäisiin mittoihin, masto uusittiin ja sijoitettiin alkuperäiseen paikkaansa, raakitorvet uusittiin, uudet mahonkiövet asennettiin, messinkiset ikkunaventtiilit hankittiin jne. Lisäksi aluksen rungossa, kansirakenteissa ja myös sisätiloissa jouduttiin uusimaan lukematon määrä erilaisia yksityiskohtia. Tavoitteenamme oli saada alus ulkoisilta osin edustavaan kuntoon ennen Hamina Tattoo -tapahtumaa elokuun alussa; kiire tuli, mutta kansi-rakenteet saatiin maalattua juuri ennen Haminaan tuloa.

Kuten oli suunniteltu, *Turso* oli ensimmäisen kerran julkisesti esiintymässä Haminan Tervasaassa, jonne alus siirrettiin hinaamalla. Ajan ja kustannusten säästämiseksi alusta ei laitettu ajokuntoon. Halusimme kuitenkin esittää tehdyn työn yleisölle ja kutsuvieraille. Varsin runsaslukuinen Tattoo-yleisö kävikin tutustumassa itse alukseen ja myös sen historiaan. *Turso* sai laajasti julkisuutta tapahtuman yhteydessä.

Telakointi Suomenlinnassa ja Hietalahden meritapahtuma

Haminasta *Turso* hinattiin Suomenlinnan telakalle pohjan ja vedenalaisen tekniikan kunnostus- ja huoltotöitä varten.

Telakointi yllätti positiivisesti, sillä aluksen pohja oli varsin hyvässä kunnossa. Telakalla pohja hiekkapuhallettiin, korjattiin hitsaussaumoja sekä tehtiin polttoainetankin vuodon korjaus ja tankin pesu. Pohjaventtiilit, ankkuri, peräsin ja potkuriakseli huollettiin. Lopuksi pohja maalattiin ja katsas-

Turso vanhoissa väreissään Haminan Tervasaassa elokuun alussa. (Raimo A. Wirrankoski)

Huhtikuussa Isnäsän telakalla.

Kiirettä piti Isnäsissä, mutta valmista tuli, kuten vierien sivu todistaa.

tettiin. Alus oli valmiina siirrettäväksi Hietalahteen.

Siirto tapahtui hinaaja *Poitsilan* voimin. Kuten Höyryuutisissa kerrotaan, Helsingin Hietalahdessa järjestettiin 6. lokakuuta meritapahtuma, osana ”merelisten majakoiden viikonloppua”. Tapahdus tapahtuma oli *Turso*lle ensimmäinen ”uusi” esiintyminen vanhassa kotikaupungissaan, alkuperäisessä varustelulaiturissaan.

Tuleva talvi ja kevät

Aluksen entisöintityöt jatkuvat Hietalahdessa tulevan talven ja kevään aikana. Kone- ja kattilahuoneiden puhdistus, kunnostus ja muutostyöt on aloitettu. Alus palautetaan hiilikäyttöiseksi. Hyttien ja teknisten tilojen entisöinnin suunnittelu, kunnostus sekä rakentaminen aloitetaan. Sähköistys, septijärjestelmä, komentosillan varustus ja lukemattomat muut toimenpiteet ovat työlliställä. Paljon

on vielä tehtävää, mutta tavoitteemme on saada *Turso* liikkeelle tulevan kesän aikana. Onnistuminen on kuitenkin täysin kiinni rahoituksen järjestymisestä. Tuki-joita tarvitaan edelleen runsaasti. Monivaiheisten selvittelyjen jälkeen *Turson* kotisatamaksi on varmistunut Helsinki. Sodan aikana aluksen laituripaikka oli Kauppatorin kupeessa ja sinne sen sata-ma tulee nytkin, Kauppahallin eteen Lyypekin laituriin. Sotalapsi on palannut kotinsa!

Pekka Snellman

Lisätietoja yhteyshenkilöiltä:

Pekka Snellman (puheenjohtaja) 0400 737 849, Esko Härö 0400 437 008, Ari Reunanen 040 835 8581, Raimo Wirrankoski (sihteeri) 0400 924 212, Matti Pietikäinen 040 563 1490, Pekka Salmi 0400 468 341, Atso Uusioaho 046 876 7160 ja Kaj Sarpaneva 050 522 6700.

Suomenlinnan kuivatelakalla syyskuussa. (Tuomo Schering)

Satamajäänsärkijä S/S TURSO yhdistys ry

Keväällä 2004 perustettiin Satamajäänsärkijä S/S Turso yhdistys, jonka tarkoituksena on mm. edistää merenkulku-perinteiden vaalimista sekä toimia vanhojen alusten kunnostamisen ja säilyttämisen puolesta. Yhdistys osti elokuussa 2004 Pietarista takaisin kotiinsa sotakorvausalus *Turson*, joka oli sodan jälkeen yksi Neuvostoliittoon luovutetuista 104 kauppa-aluksesta. *Turso* toimi ammattikäytössä *Taifun*-nimisenä luovutukseen saakka.

Turso omaa varsin ainutlaatuisen historian. Se on kaikista luovutetuista sotakorvauslaivoista ainoa jäljellä oleva alus. Helsingin kaupunki tilasi sen sodan aikana ja se valmistui Wärtsilän Hietalahden telakalta, Helsingissä 1944. Alus toimi ammattikäytössä lähes 60 vuotta Pietarissa. Sen historiallista merkitystä korostaa myös sen säilyminen höyrykäyttöisenä. Höyrylaivojen merkitys Suomen teollisessa kehityksessä on ollut kiistaton ja *Turso* osaltaan edustaa tämän aikakauden loppuvaihetta.

Yhdistyksen tavoitteena on kunnostaa *Turso* teknisesti hyvään kuntoon ja entisöidä alus mahdollisimman huolellisesti. *Turso* tulee toimimaan liikkuvana kansallisenä museosaluksena sekä Suomen Höyrypursiseuran laivaston lippulaivana. Se tulee osallistumaan erilaisiin merellisiin tapahtumiin Itämeren alueella ja tulee toimimaan myös höyrytekniikan- ja merenkulun koulutusaluksena nuorisolle.

Liity mukaan yhdistyksen toimintaan! Yhdistykseen otetaan henkilö- ja yhteisöjäseniä. Henkilöjäsenen liittymismaksu on 20 euroa ja vuosimaksu 30 euroa. Jäsenhakemukset voi osoittaa puheenjohtajalle (ks. sisäkansi) tai sihteerille wirrankoski@netti.fi.

Yhdistyksen toimintaa ovat tukeneet: Jane ja Aatos Erkon Säätiö, K. Albin Johanssonin Stiftelse, Museovirasto/perinne-laivarekisteri, SanomaWSOY Oyj, Wärtsilä Oyj, Stora Enso Oyj, ABB Marine.

Yhteisöjäseniksi ovat liittyneet: Oy Asipex Ab, SanomaWSOY Oyj, Oy T. Stenbacka Ab, Finstaship, Kunnossapito-yhdistys, Kotkan Kaupunki, Kotkan Konopäällikköyhdistys, Suomen Konopäällystö-liitto, Asbjörn Kongsvik, Napa Oy, Furuno Finland Oy. Yksityisiä kannattajajäseniä on noin 80.

Materiaalia ja työsuoritteita ovat lahjoittaneet mm: Tikkurila Coatings Oy, Ekokem, Kemppi Oy, Kuusankoski Oy, Tecalemit Oy, Oy T. Stenbacka Ab, Sähkö-Järvenpää Oy, Monikko Oy, Koja Oy, Waste Oy, Scanferro Oy, Mainostomisto Steve's Studio, Helsingin Lipputehdas, Haminan Höyrylaiva Oy, Pauli Löppönen, Alfons Håkans, Furuno Finland Oy.